

Posudek na rigorózní práci Mgr. Jany Pánkové

Právní postavení Židů na základě protižidovských předpisů a otázka „konečného řešení“ v Protektorátu Čechy a Morava v letech 1939-1942

Předložená práce se zabývá právním postavením Židů na základě protižidovských předpisů a otázkou „konečného řešení“ v Protektorátu Čechy a Morava. Autorka svou práci rozdělila do čtyř hlavních kapitol. V první se zabývá normotvorbou v Protektorátu Čechy a Morava na základě výnosu Adolfa Hitlera o zřízení Protektorátu. V druhé kapitole předkládá právní předpisy, které upravovaly postavení Židů v Říši. Jádrem práce pak tvoří třetí kapitola, kde se zaměřuje na právní předpisy protektorátní, upravující veškerý život Židů v protektorátu. V poslední kapitole se zabývá problematikou konečného řešení Židů v Protektorátu. Práce je opatřena úvodem, závěrem a seznamem použitých pramenů a literatury.

Ve své práci se autorka také zabývá problematikou definice a pojmu „Žid“, která byla značně komplikovaná. Sleduje v tomto případě rozdílnost právní úpravy říšské a protektorátní. Poukazuje na to, že protektorátní vláda nechtěla zavést definici Žida podle norimberských zákonů, neboť by se tím podstatně rozšířil počet židovského obyvatelstva. Z tohoto důvodu navrhovala zcela jinou definici. Ve své práci popisuje, jak říšský protektor tuto pravomoc vládě odňal a vydal jeho nařízení o židovském majetku ze dne 21. června 1939, kde sám pojem Žid definoval.

Ve třetí kapitole (jádro práce) se zabývá podrobně jednotlivými právními předpisy upravující postavení Židů v Protektorátu Čechy a Morava, v některých případech provádí i

jejich juristický rozbor. V této kapitole podrobně rozebírá i činnost tzv. Treuhandstelle – správního oddělení při Židovské náboženské obci v Praze, což v obdobných pracích bývá opomíjeno. Popisuje mimo jiné i složení tohoto orgánu jak po stránce organizační tak personální a uvádí jednotlivé činnosti, které náležely do jeho kompetence.

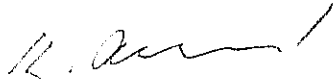
Závěr:

K formální ani obsahové stránce nemám závažných připomínek. Ze strany autorky byl použit dostatečný počet literatury a pramenů. Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Postavení a kompetence rodopisných úřadů v Protektorátu Čechy a Morava.

V Plzni, dne: 9. října 2017

prof. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, DSc.

Posudek

na rigorózní práci Mgr. Jany Pánkové

Právní postavení Židů na základě protižidovských předpisů a otázka „konečného řešení“ v Protektorátu Čechy a Morava v letech 1939-1942

Předložená práce se zabývá právním postavením Židů na základě protižidovských předpisů a otázkou „konečného řešení“ v Protektorátu Čechy a Morava. Autorka předkládá jednotlivé právní předpisy, které byly diskriminačního charakteru a přinášely celou řadu zákazů pro židovské obyvatelstvo. Tyto předpisy nebyly vydávány jen říšskými orgány ale i orgány protektorátními a byla výsledkem uplatňování principu zvláštního zákonodárství.

Autorka předkládá předpisy upravující postavení Židů v Říši a v Protektorátu Čechy a Morava. Zde se zaměřila na předpisy, které omezovaly postavení Židů ve veřejném životě a vylučovaly je z veřejných funkcí a zaměstnání. Prostřednictvím těchto předpisů poukazuje autorka na celou řadu povinností Židů, které z těchto předpisů vyplývaly a které zasáhly židovské obyvatelstvo od těch nejmenších po nejstarší.

Poté se zaměřila na konečnou etapu řešení židovské otázky a její realizaci v Protektorátu Čechy a Morava. Při jejím zpracování této problematiky dochází k závěru, že přechod k poslední etapě „konečného řešení“ v Protektorátu Čechy a Morava vyplynul z celkové nacistické strategie v židovské politice, a i když došlo k deportaci Židů až po nástupu Heydricha, upozorňuje na to, že souhlas k deportacím dal již o dva roky dříve předcházející říšský protektor Neurath. Lze souhlasit s tím, že nástup Heydrich do funkce říšského protektora znamenal prudké zosíření teroru proti židovskému obyvatelstvu, a že toto zosíření

vyvolal i Hitlerův výrok z poloviny září, o tom, že stará říše a Protektorát měly být do konce roku 1941 od Židů „vyčištěny“.

Závěr:

Práce je dobře zpracována. K formální ani obsahové stránce nemám závažných připomínek. Ze strany autorky byl použit dostatečný počet literatury a pramenů. Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Problematika vyučovacího jazyka židovských žáků a studentů na školách v Protektorátu Čechy a Morava.

V Praze, dne: 9. října 2017

JUDr. Antonín Lojek, Ph.D.